

Izjava za javnost: Premiera dokumentarnega filma One for the river - The Vjosa story - PO DOGODKU

Premiera dokumentarnega filma The Vjosa story 17.7.15 ob 21:00 na Straži Bled - POROČILO DOGODKA

Spoštovani,

pošiljam vam izjavo za javnost po premieri dokumentarnega filma o zadnji prosto tekoči reki v Evropi.

Kratek povzetek dogodka:

Na Straži Bled in Plaži Straži se je zbralo okoli ____ ljudi. Mešanica domačinov, Slovencev iz vseh vetrov in mnogih turistov iz cele Evrope, je tvorila zanimivo občinstvo, ki je z zanimanjem spremljalo uvod, projekcijo filma in predstavitev kampanje Save the Blue Heart of Europe.

Dokumentarni film:

Leeway collective je s predstavitvijo projekta v besedi in sliki Anžeta Ostermana, uvodnim nagovorom in projekcijo 30-minutnega dokumentarnega filma One for the River - The Vjosa Story publiko približal reke v splošnem, še posebno pa zadnjo divjo reko v Evropi - Vjoso. Ljudje so lahko potovali s kajakašema in odkrivali najbolj skrite in najbolj znane kotičke te izjemne reke. Spoznavali so divje brzice v kanjonih na grški strani, prostrane poplavne ravnice v Albaniji, pastirje s čredami, samotne živali ob reki, prelepe pritoke Vjose in prijazne domačine, ki žive ob bregovih te, zanje tako pomembne reke, da ji pojejo mnoge pesmi.

Ni pa manjkalo niti kočljivih trenutkov ob poskusih snemanja gradbišča največjega od planiranih jezov in veslanju v Jonsko morje v popolni temi.

Reka od izvira do izliva drastično menja obraze, a ves čas ostaja samosvoja in divja. Tvori noro globoke kanjone, prelepa in prostrana prodišča ter veliko delto, ki s popolnoma funkcionalnimi ekosistemi predstavljajo reko v vsej svoji lepoti.

Potovanje po reki pa še ne sklene filma; le-ta postreže še z detaljnim vpogledom v delo raziskovalcev Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, ki pod okriljem projekta Balkan Trout restoration Group raziskujejo pestrost postrvi na balkanskem polotoku. Tkivni vzorci 5 postrvi, ki jih je Rok Rozman ujel v najglobljih delih kanjona na grški strani so se izkazali za izjemne. Med zgolj petimi primerki so DNK analize pokazale prisotnost genov za tri linije postrvi; Marmorato (soška postrv), Jadransko in Sredozemsko. To postavlja reko še višje v rangu pomembnosti in ji daje vrednost v naravovarstvenem smislu, predvsem pa so smiselne ponovne odprave takega tipa, saj se je izkazalo, da lahko kajakaši, ribiči in raziskovalci več kot uspešno sodelujejo in skupaj pripomorejo k novim dognanjem.

Predstavitev kampanje Save the Blue Heart of Europe:

Kampanjo in njene aktivnosti je predstavila slovenska koordinatorica Neža Posnjak.

V interaktivni predstavitvi je povzela negativne učinke jezov na reke:

1. sprememba habitata iz rečnega v jezerskega (nižja vsebnost kisika, dvig temperature vode, eutrofikacija, razrast alg, sprememba flore in favne),
2. trajen vpliv na domorodne ribje vrste,
3. onemogočena je migracija rib in vodnih organizmov,
4. dnevno nihanje vodostaja uniči drstišča, ikre in mladice,
5. onemogočen je transport rečnega materiala (prod), posledično reka začne poglabljati korito in sledi upad nivoja podtalnice,
6. slabša kakovost vode.

Sledila je predstavitev zemljevida s prikazom vseh načrtovanih jezov na Balkanu, ki je ljudi negativno osupil. Problem masovne izgradnje jezov na zadnjih ohranjenih rekah je tako zelo očiten in le s sodelovanjem ljudi, ki se strinjajo z nesmiselnostjo projektov nam bo uspelo preprečiti to izživiljanje nad naravo in bohotenje kapitala v manj razvitih državah. Pri tem na žalost niti malo ni izzjeta Slovenija, ki s predlagano verigo hidroelektrarn na Srednji Savi, Muri in pritokih Soče še najbolj bode v oči, saj ob tem krši EU zakonodajo (umeščanje jezov v Natura 2000 območja itd.) in reskira tožbe in ugled naše države, ki je že tako precej načet.

Na srečo pa je Posnjakova predstavila tudi nekaj navdušujočih primerov, predvsem reko Vjoso, ki ji kljub planiranim 33 jezovom kaže dobro! Z vsemi dosedanjimi, še posebej pa z akcijami, ki bodo sledile (projekcije dokumentarnega filma in Balkan rivers Tour 2016) je kampanja že pridobila soglasje evroposlancev in začela pogovore z albanskim premierjem Edi Ramo. Ideja o vzpostavitvi prvega nacionalnega parka v Evropi, ki bi zajel celotno reko je tako zelo živa in realna. K uresničitvi tega prelepega cilja lahko pripomorete prav vsi. Vključili se boste lahko v akcije, ki bodo sledile in bodo objavljene na spletnih straneh in socialnih medijih kampanje in Leeway collective. Dokažimo, da smo tudi v današnjih dneh zmožni stopiti skupaj in narediti nekaj častnega in dobrega - skupaj rešujmo naše prelepe reke!

Dogodek so organizirali **Leeway collective, Save the Blue Heart of Europe in Patagonia.**

Po projekciji filma in predstavitvi kampanje je sledila divja zabava z DJ-em za divje reke na Plaži Straži. Vsi zbrani so pokazali, da se še znajo znoreti in jim je neskončno mar za divje in lepe reke!

Fotografije dogodka ter logotipi sodelujočih so v priponkah.

Za več informacij se prosim obrnite na:

Rok Rozman - Leeway collective

TEL: 051-421-303

e-mail: rok.roz@gmail.com / rok@leeway-collective.com

Neža Posnjak - koordinatorica kampanje Save the Blue Heart of Europe v Sloveniji

TEL: 031-549-055

e-mail: neza.posnjak@balkanrivers.net

Ulrich Eichelmann - vodja kampanje Save the Blue Heart of Europe

TEL: 0043 676 6621514

e-mail: ulrich.eichelmann@riverwatch.eu

Theresa Schiller - EuroNatur

TEL: 0049 7732 / 92 72 12

e-mail: theresa.schiller@euronatur.org